

GAZİ TÖMER YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ DİNLEME METİNLERİNİN KONUŞMA HIZI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Araştırma Makalesi

Rifat Ramazan BERK*

Geliş Tarihi: 15.04.2025 | Kabul Tarihi: 08.07.2025 | Yayın Tarihi: 25.08.2025

Özet: Bu araştırma, Gazi TÖMER Yabancılar Türkçe Öğretim Seti'nde yer alan dinleme metinlerinin konuşma hızlarını (saniye başına düşen kelime sayısı - SBK) A1'den C1'e tüm dil seviyelerinde kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Çalışmada, setin beş farklı seviyesindeki toplam 101 dinleme metni, nicel araştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Metinlerin kelime sayıları ve kayıt süreleri hesaplanmış, bu veriler ışığında her metnin konuşma hızı hesaplanmıştır. Elde edilen veriler, betimsel istatistikler ve Welch ANOVA ile Games-Howell post hoc testleri gibi karşılaştırmalı analizlerle değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, dinleme metinlerinin kelime sayıları ve kayıt sürelerinin dil seviyesi yükseldikçe istikrarlı bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. A1 seviyesinde ortalama 50,68 kelime ve 33,14 saniye olan metinler, C1 seviyesinde 233,74 kelime ve 144,68 saniyeye kadar çıkmaktadır. Ancak ilginç bir şekilde, konuşma hızı beklenen aksine doğrusal bir artış eğilimi sergilememiştir. A2 seviyesinde en yüksek değere (1.916 SBK) ulaşan konuşma hızı, C1 seviyesinde en düşük seviyeye (1.613 SBK) gerilemiştir. Yapılan istatistiksel analizler, özellikle A2-C1 ve B1-C1 seviyeleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Çalışmanın sonuçları, ileri seviye dinleme metinlerindeki düşük konuşma hızının materyal tasarımında bir tutarsızlık olabileceğine işaret etmektedir. Özellikle C1 seviyesindeki yavaş konuşma temposu, öğrencilerin gerçek hayattaki doğal konuşma hızlarına uyum sağlamasını zorlaştırabilir. Bu bulgular ışığında araştırma, dinleme materyallerinin konuşma hızı açısından seviyelere uygun şekilde kademelendirilmesi ve ileri düzeylerde doğal konuşma temposunun korunması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde materyal tasarımına katkı sağlayacak veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ders kitabı analizi, dinleme, dinleme metinleri, konuşma hızı, yabancılar Türkçe öğretimi.

AN INVESTIGATION INTO THE SPEECH RATE OF LISTENING TEXTS IN THE GAZİ TÖMER TURKISH LANGUAGE TEACHING SET FOR FOREIGNERS

Research Article

Received: 15.04.2025 | Accepted: 08.07.2025 | Published: 25.08.2025

Abstract: This study comprehensively examines the speech rates (words per second – WPS) of listening texts in the Gazi TÖMER Turkish as a Foreign Language Teaching Set across all proficiency levels from A1 to C1. A total of 101 listening texts from five different levels of the set were analyzed using quantitative research methods. The number of words and the duration of each recording were calculated, and these data were used to determine the speech rate of each text. The results were evaluated through descriptive statistics as well as comparative analyses such as Welch ANOVA and Games-Howell post hoc tests. Findings indicate that the number of words and recording durations increase steadily with proficiency level. While A1 texts average 50.68 words and 33.14 seconds, C1 texts reach 233.74 words and 144.68 seconds. Interestingly, speech rate did not show a linear upward trend as might be expected. The highest speech rate (1.916 WPS) was observed at the A2 level, whereas the lowest (1.613 WPS) occurred at the C1 level. Statistical analyses revealed significant differences, particularly between A2–C1 and B1–C1 levels. These results suggest that the relatively slow speech rate in advanced-level listening texts may reflect an inconsistency in material design. In particular, the reduced pace at the C1 level could hinder learners' ability to adapt to natural speech rates in real-life communication. Based on these findings, the study emphasizes the need to calibrate speech rates appropriately across levels and maintain authentic speaking tempos at higher levels. This research provides valuable data that can inform the design of listening materials in teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Coursebook analysis, listening, listening texts, speech rate, teaching Turkish as a foreign language.

* Dr. Öğr. Üyesi; Bayburt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu; rifatberk@bayburt.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7505-7787

Giriş

Dört temel dil becerisinden biri olan dinleme, hem dil ediniminde hem de insanlar arası iletişimde önemli bir rol oynamaktadır. Etkili bir iletişim sürecinin sağlanabilmesi için dinleme becerisi, diğer dil becerilerinin gelişimini destekleyen temel unsurlardan biridir. Ana dili öğretiminde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de temel amaç bireylerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini eşgüdümlü bir şekilde geliştirmektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin dinlediğini ve okuduğunu doğru anlaması, duygu ve düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak açık bir şekilde ifade edebilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, dil öğrenen bireylerin iletişim yeterliliklerini artırmaları için dinleme becerisinin öncelikli olarak geliştirilmesi gerekmektedir.

Dinleme, yalnızca hedef dilin sözel girdilerini anlamayı değil aynı zamanda konuşmada dile getirilen düşünceleri yorumlamayı, değerlendirmeyi ve organize etmeyi de mümkün kılmaktadır (Taşer, 2000, s. 214). Ayrıca konuşma, okuma ve yazma gibi diğer dil becerilerine temel oluşturması nedeniyle, yabancı dil öğretiminde kritik bir öneme sahiptir (Güneş, 2007, s.73). Araştırmacıların (Krashen vd., 1984) belirttiği gibi yabancı/ikinci dil edinimi, yeterli ve anlaşılabilir sözlü girdiye maruz kalındığında mümkün olmaktadır. Ancak yabancı dil öğrenen bireyler için dinleme süreci; hızlı konuşma temposu, aksan farklılıkları, bağlamdan bağımsız bilinmeyen kelimeler ve karmaşık dil yapıları gibi çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir. Bunlar arasında yaş, bireyin sahip olduğu arka plan bilgisi, dil yeterliliği, tereddüt ve duraklamalar, vurgu ve tonlama, konuşma hızı, ana dil ile hedef dil arasındaki yapısal ve fonetik farklılıklar, sözdizimsel değişiklikler, gereksiz tekrarlar, söylem belirleyiciler ve dinleme görevlerinin türü gibi unsurlar yer almaktadır (Griffiths, 1991; Rubin, 1994). Bu unsurlar dinleyicinin anlama sürecini doğrudan etkileyerek dinleme becerisinin gelişimini kolaylaştırabilmekte ya da zorlaştırabilmektedir. Özellikle konuşma hızı, dinleme becerisinin gelişiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Çünkü uygun olmayan konuşma hızı, öğrencilerin sözlü girdiyi anlamlandırmasını engelleyerek dinleme sürecini kesintiye uğratabilmektedir.

Konuşma hızı, bir konuşmacının birim zaman başına (genellikle dakika veya saniye) ürettiği sözcük veya hece sayısı ile ölçülen, sözel ifadenin akıcılık ve tempo boyutunu yansıtan temel bir konuşma özelliğidir. Bu kavram “konuşma oranı” (speech rate), “sözel akıcılık” (verbal fluency) veya “artikülasyon hızı” (articulation rate) gibi farklı terimlerle de ifade edilmektedir. Konuşma hızı fonem, morfem, hece ya da kelime bazında hesaplanabilmektedir. Genel olarak, konuşma hızının ölçülmesinde birim olarak dakika başına hece, saniye başına fonem, dakika başına hece, saniye başına kelime ve dakika başına kelime kullanılmaktadır (Min-Jeong Jung, 2015). Konuşmacıların normal konuşma hızını tanımlamaya yönelik çalışmalarda farklı sınıflandırmalar mevcuttur. Blau (1990) normal konuşma hızını dakikada 170 kelime (WPM) olarak belirlerken, Pimsleur ve diğerleri (1977, s. 28) radyo sunucularının konuşmalarını temel alarak standart bir sınıflandırma önermiş ve konuşma hızını beş kategoride (çok hızlı >220 WPM; hızlı 190-220 WPM; ortalama 160-190 WPM; yavaş 130-160 WPM; çok yavaş <130 WPM) derecelendirmiştir. Konuşma hızı, dinleyicinin sözel girdiyi algılama ve işleme sürecinde kritik bir değişken olarak öne çıkmaktadır. Dinleme sırasında konuşma hızının çok yüksek olması, özellikle hedef dile yeni maruz kalan bireyler

için anlama sürecini zorlaştırabilirken, aşırı yavaş konuşmalar ise doğal akışın bozulmasına ve dinleyicinin dikkatinin dağılmasına neden olabilir. Bu nedenle konuşma hızının, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkili bir dinleme süreci oluşturmadaki rolü üzerinde durulması gereken önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Nitekim çeşitli araştırmalar, konuşma hızının dinleme anlama becerisi üzerindeki etkisini vurgulamaktadır (Cha, 2000; Jensen & Vinther, 2003). Konuşma hızının dil öğrenimi üzerindeki etkisi konusunda bir fikir birliği bulunmamakla birlikte, bu alanda araştırmalar devam etmektedir. Bazı araştırmacılar, daha yavaş konuşma hızının dil öğrenenler için daha faydalı olduğunu savunmaktadır (McBride, 2011; Zhao, 1997). Buna karşın diğer araştırmalar daha yüksek konuşma hızının İngilizce öğreniminde daha etkili olabileceğini öne sürmüştür (Blau, 1990). Benzer şekilde, Vandergrift (2007) tarafından yapılan bir öneriye göre pedagojik amaçlar doğrultusunda, girdinin sözdizimsel basitleştirme (daha yavaş konuşma hızı vb.) yerine, açıklama yönünde (yeniden ifade etme, örnekler verme, onay kontrolleri sağlama) değiştirilmesinin daha uygun olduğu ifade edilmektedir. Bu bağlamda, ders kitaplarında yer alan dinleme materyallerinin konuşma hızı açısından nasıl yapılandırıldığı, dil öğrenenlerin anlama becerilerini geliştirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Bu noktada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin etkili bir şekilde geliştirilmesi için kullanılan materyallerin niteliği büyük önem taşımaktadır. Özellikle ders kitapları, öğrencilere sunulan dinleme metinlerinin içeriği, dili kullanma biçimi ve konuşma hızları açısından önemli bir belirleyici konumundadır. Bu nedenle ders kitaplarında yer alan dinleme materyallerinin yapılandırılması ve dinleme öğretiminde nasıl bir rol üstlendiği üzerinde durulması gerekmektedir. Nitekim yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin kelime sayıları (Korkmaz, 2019b); Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnine uygunluğu (Tüm, 2016) ve metin türlerinin sınıflandırılması (Korkmaz, 2019a) gibi birçok yönüyle ele alınmasına rağmen dinleme metinlerinin konuşma hızına yönelik sadece bir çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmada, *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti* (YİTÖS) ve *Gazi Yabancılara Türkçe Öğretim Seti* (GYTÖS) A1-A2-B1 seviye kitapları dinleme etkinlikleri sayısı ve konuşma hızı açısından karşılaştırılmıştır (İltar, 2021). Araştırma sonucunda YİTÖS dinleme etkinliklerinin, GYTÖS (A1-A2-B1) dinleme etkinliklerinden %45 daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca GYTÖS A1-A2-B1 seviye dinleme metinlerinin, YİTÖS A1-A2-B1 seviye dinleme metinlerine göre dakika başına kelime açısından ortalama %37 daha hızlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada, GYTÖS A1-C1 seviyelerindeki metinlerinin konuşma hızı, kelime sayısı ve kayıt sürelerinin seviyelere göre dağılımını nicel verilerle ortaya koymak ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi istatistiksel olarak analiz etmek amaçlanmaktadır.

1. Araştırmanın Amacı

Konuşma hızının dinleme anlama sürecindeki kritik rolü göz önüne alındığında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin bu değişkeni nasıl ele aldığı önemli bir araştırma konusudur. Bu nedenle ders kitaplarında yer alan dinleme materyallerinin dilbilimsel ve pedagojik açıdan değerlendirilmesi, etkili bir dinleme öğretimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, GYTÖS’de yer alan

dinleme metinlerinde konuşma hızının (Saniye başına kelime, SBK) farklı seviyelerde nasıl düzenlendiğini incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki araştırma soruları belirlenmiştir:

- 1- GYTÖS dinleme metinlerindeki kelime sayılarının seviyelere göre dağılımı nasıldır?
- 2- GYTÖS dinleme metinlerinin kayıt sürelerinin seviyelere göre dağılımı nasıldır?
- 3- GYTÖS dinleme metinlerinin konuşma hızlarının seviyelere göre dağılımı nasıldır?
- 4- GYTÖS dinleme metinlerinin konuşma hızları seviyelere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu betimsel çalışma, *Gazi TÖMER Yabancılara Türkçe Öğretim Seti*'ndeki dinleme metinlerinin konuşma hızlarını incelemek üzere doküman analizi yöntemini kullanmaktadır. Bu yöntem, yazılı veya işitsel materyallerin sistematik analizine dayanan (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 187) ve özellikle mevcut eğitim materyallerinin değerlendirilmesi için uygun bir yaklaşımdır. Çalışmada, A1-C1 seviyelerindeki dinleme metinlerinin dijital süre ölçümleri ve transkript bazlı kelime sayımları yapılarak saniye başına kelime değerleri (SBK) hesaplanmış ve seviyeler arası karşılaştırmalar gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada konuşma hızı "dinleme metinlerinde saniye başına üretilen kelime sayısı" olarak tanımlanmıştır. Kelime sayımında her bir sözcük (isim, fiil, sıfat vb.) ayrı birim olarak kabul edilmiş, birleşik kelimeler tek birim sayılmış, kısaltmalar ve sayılar birer birim olarak işlenmiş, ünlemler ve hitap ifadeleri ise kelime sayımına dâhil edilmiştir. Dinleme metni kriterleri olarak setin dinleme CD'sinde/kitabında yer alan tüm orijinal kayıtlar esas alınmıştır.

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Bu seçimin nedeni Türkçe öğretiminde standart kabul edilen bir setin derinlemesine incelenmesi gerekliliği, konuşma hızının seviyelere göre değişiminin tutarlı bir materyal üzerinden analiz edilmek istenmesi ve karşılaştırmalı sonuçlar elde edebilmek için tek bir kaynağın sistematik olarak taranması gerekliliğidir. Bu amaçla tüm dinleme metinlerinin orijinal ses kayıtları kullanılmış, kelime sayımları ve süre ölçümleri dijital ortamda doğrulamalı yapılmıştır. Bu kapsamlı yaklaşım çalışmanın geçerliğini ve bulguların güvenilirliğini artırmaktadır.

Tablo 1

Çalışmanın Örneklemini Oluşturan GYTÖS Dinleme Metinlerine Yönelik Veriler

	Dil Seviyesi	f
Gazi TÖMER Yabancılara Türkçe Öğretim Seti	A1	22
	A2	20
	B1	20
	B2	20
	C1	19
Toplam		101

Tablo 1, GYTÖS dinleme metinlerinin dil seviyelerine (A1, A2, B1, B2, C1) göre dağılımını göstermektedir. Buna göre, A1 seviyesinde 22, A2, B1 ve B2 seviyelerinin her birinde 20, C1

seviyesinde ise 19 dinleme metni bulunmaktadır. Örneklem, genel olarak dengeli bir dağılım sergilemekte olup özellikle A2, B1 ve B2 seviyelerindeki metin sayılarının eşit olması, bu seviyeler arasındaki karşılaştırmaların tutarlılığını artırmaktadır. Bu dağılım, çalışmanın örnekleminin dil seviyeleri arasındaki karşılaştırmalar için uygun ve geçerli olduğunu göstermektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veriler, GYTÖS dinleme metinlerinin orijinal ses kayıtları üzerinden doğrudan elde edilmiştir. Her seviyeye ait dinleme metinleri önce metin belgelerine aktarılmış daha sonra bu ham veriler üzerinden analizler yapılmıştır. Ses kayıtları dinlenerek kelime kelime transkripsiyon yapılmış ve bu şekilde her dinleme metninin tam metin versiyonu oluşturulmuştur. Böylece her bir metnin kelime sayısı doğrudan transkriptlerden sayılarak belirlenmiş ve ses kayıtlarının süreleri dijital ortamda ölçülmüştür. Bu işlemler sırasında herhangi bir standart form veya önceden hazırlanmış veri toplama aracı kullanılmamış, tüm veriler doğrudan ses kayıtları ve bunların metin transkripsiyonları üzerinden elde edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde GYTÖS A1-C1 seviyelerindeki tüm dinleme metinleri sistematik bir şekilde ele alınmıştır. Veri kalitesini sağlamak amacıyla transkripsiyon sürecinde orijinal ses kayıtlarının dijital ortamda yüksek kalitede dinlenmesi sağlanmış ve her kayıt en az iki kez kontrol edilmiştir. Dinleme kayıtlarının süre ölçümleri ses analiz yazılımları (Audacity) kullanılarak hassasiyetle yapılmıştır. Veri toplama sürecindeki potansiyel hata payını minimize etmek amacıyla tüm ölçümler ikişer kez tekrarlanmış ve ortalama değerler kullanılmıştır. Özellikle rakam, sayı, ünlem ve özel isimlerin sayımında bir kodlama protokolü uygulanmış ve bu birimlerin nasıl hesaplanacağı önceden netleştirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ilk olarak her seviyeye ait ortalama kelime sayıları ve konuşma süreleri hesaplanmış ardından saniye başına düşen kelime (SBK/WPS) değerleri belirlenmiştir. Tanımlayıcı istatistikler kullanılarak veri setinin genel özellikleri ortaya konmuştur. Analiz sürecinde parametrik test varsayımlarının sağlanıp sağlanmadığını kontrol etmek amacıyla öncelikle Shapiro-Wilk testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Gruplar arası varyans homojenliğini değerlendirmek için yapılan Levene testi sonucunda varyansların eşit olmadığı tespit edilmiştir ($F(4, 96) = 10.298, p < .001$). Bu bulgu doğrultusunda, varyans homojenliği varsayımını gerektirmeyen Welch ANOVA testi tercih edilmiştir. Welch ANOVA'nın seçilmesinin temel nedeni, farklı seviyelerdeki dinleme metinlerinin varyanslarının heterojen yapıda olması ve örneklem büyüklüklerinin seviyeler arasında farklılık göstermesidir.

Welch ANOVA sonuçları anlamlı bulunduğu seviyeler arasındaki farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla Games-Howell post hoc testi uygulanmıştır. Bu testin seçilmesinin nedeni varyans homojenliğinin olmaması ve grup büyüklüklerinin eşit olmaması durumunda en güvenilir sonuçları vermesidir. Tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiş ve analizler IBM SPSS Statistics 25 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

2.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak araştırma kapsamında yalnızca Gazi Türkçe Öğretim Seti'ndeki dinleme metinleri incelenmiş olup, diğer yaygın Türkçe öğretim setleri (örneğin, Yedi İklim, İstanbul vb.) analiz dışı bırakılmıştır. Bu durum, elde edilen bulguların farklı materyaller için genellenebilirliğini sınırlandırmaktadır. İkinci bir sınırlılık ise çalışmada konuşma hızı ve metin uzunluğu gibi nicel değişkenlere odaklanılmış olup dinleme becerisini etkileyebilecek diğer dilsel faktörler (örneğin, kelime çeşitliliği, tekrar oranı, dilbilgisel karmaşıklık, vurgu ve tonlama gibi prosodik özellikler) analiz kapsamına alınmamıştır. Bu durum, bulguların kapsamlılığını etkileyebilir. Çalışmanın diğer bir sınırlılığı ise transkripsiyon ve veri kodlama sürecinde yalnızca tek bir kodlayıcının görev almış olmasıdır. Birden fazla bağımsız kodlayıcı kullanılmadığı için kodlayıcılar arası güvenirlik (inter-rater reliability) analizi yapılamamıştır.

3. Bulgular

3.1. Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Birinci araştırma sorusu, GYTÖS A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerindeki dinleme metinlerinde kullanılan kelime sayılarının (token) nasıl bir dağılım gösterdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu soruya yönelik bulgular, her bir seviyedeki dinleme metinlerinin kelime sayılarına ilişkin betimsel istatistikleri içermektedir.

Tablo 2

Dinleme Metinlerinde Kullanılan Toplam Kelime Sayısına Yönelik Betimsel Veriler

	Metinlerdeki Toplam Kelime Sayısına Yönelik Veriler				
	A1	A2	B1	B2	C1
Valid	22	20	20	20	19
Missing	0	0	0	0	0
Mode	13.000	87.000	111.000	164.000	382.000
Median	52.000	88.500	118.500	184.500	192.000
Mean	50.682	95.000	132.700	192.300	233.737
Std. Deviation	23.613	25.446	45.871	67.394	148.971
Minimum	13.000	54.000	60.000	83.000	77.000
Maximum	99.000	150.000	264.000	350.000	691.000

Tablo 2, GYTÖS dinleme metinlerinin toplam kelime sayılarının (token) dil seviyelerine göre dağılımını göstermektedir. Elde edilen bulgular, dinleme metinlerinde kullanılan kelime sayılarının seviyeler ilerledikçe arttığını ortaya koymaktadır. Özellikle ortalama değerleri incelendiğinde, A1 seviyesinde 50.68 olan kelime sayısının C1 seviyesinde 233.74'e yükseldiği görülmektedir. Bu durum, metinlerin dil seviyesi yükseldikçe daha fazla kelime içerdiğini ve metin uzunluklarının arttığını göstermektedir. Medyan değerleri de benzer bir artış eğilimi göstermekte olup, A1 seviyesinde 52 olan ortanca değer, C1 seviyesinde 192'ye ulaşmaktadır. Mod değerleri incelendiğinde, A1 seviyesinde en sık karşılaşılan kelime sayısı 13 iken, C1 seviyesinde bu değer 382'ye çıkmaktadır. Bu sonuçlar, başlangıç seviyesindeki dinleme metinlerinin daha kısa ve standart bir dağılım sergilediğini, ancak ileri seviyelerde daha fazla çeşitlilik gösterdiğini düşündürmektedir. Standart sapma değerleri, seviyeler ilerledikçe artış göstermektedir. A1 seviyesinde 23.61 olan standart sapma, C1 seviyesinde

148.97'ye kadar yükselmektedir. Bu durum ileri seviyelerde metin uzunluklarının daha geniş bir dağılım gösterdiğini ve varyasyonun arttığını göstermektedir. Özellikle C1 seviyesinde minimum ve maksimum kelime sayıları arasındaki fark oldukça büyüktür (77 ile 691). Bu durum, bu seviyedeki metinlerin uzunluk açısından daha heterojen bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular, dinleme metinlerinin dil seviyelerine uygun şekilde kullanılan kelime sayısı açısından kademeli olarak artış gösterdiğini; ancak özellikle C1 seviyesinde metin uzunluklarının oldukça değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

3.2. İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

İkinci araştırma sorusu, GYTÖS A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerindeki dinleme metinlerinin kayıt sürelerinin nasıl bir dağılım gösterdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu soruya yönelik bulgular, her bir seviyedeki dinleme metinlerinin saniye cinsinden kayıt sürelerine ilişkin betimsel istatistikleri içermektedir.

Tablo 3

Dil Seviyelerine Göre Dinleme Metinlerinin Kayıt Sürelerine Yönelik Betimsel Veriler

Metinlerin Kayıt Sürelerine Yönelik Veriler					
	A1	A2	B1	B2	C1
Valid	22	20	20	20	19
Missing	0	0	0	0	0
Mode	21.000	49.000	62.000	107.000	91.000
Median	29.500	49.000	65.500	104.500	111.000
Mean	33.136	49.750	72.100	108.200	144.684
Std. Deviation	13.541	12.435	24.893	43.925	92.365
Minimum	16.000	29.000	45.000	43.000	62.000
Maximum	80.000	73.000	157.000	208.000	425.000

Tablo 3, GYTÖS dinleme metinlerinin kayıt sürelerinin (saniye cinsinden) dil seviyelerine göre dağılımını göstermektedir. Bulgular, dinleme metinlerinin kayıt sürelerinin seviyeler ilerledikçe arttığını ortaya koymaktadır. Özellikle ortalama değerleri incelendiğinde, A1 seviyesinde 33.14 saniye olan kayıt süresinin C1 seviyesinde 144.68 saniyeye ulaştığı görülmektedir. Bu durum, üst seviyelerdeki metinlerin yalnızca kelime sayısı açısından değil, aynı zamanda süre bakımından da daha uzun olduğunu göstermektedir. Medyan değerleri de benzer bir eğilim sergilemekte olup A1 seviyesinde 29.5 saniye olan kayıt süresi, C1 seviyesinde 111 saniyeye yükselmektedir. Mod değerleri açısından bakıldığında, A1 seviyesinde en sık karşılaşılan kayıt süresi 21 saniye iken, C1 seviyesinde bu değer 91 saniyedir. Bu durum, A1 ve A2 seviyelerindeki kayıt sürelerinin daha homojen bir dağılım gösterdiğini, ancak B2 ve C1 seviyelerinde daha geniş bir varyasyon bulunduğunu düşündürmektedir. Standart sapma değerleri, seviyeler ilerledikçe artış göstermektedir. A1 seviyesinde 13.54 olan standart sapma, C1 seviyesinde 92.37'ye kadar yükselmektedir. Bu durum, özellikle ileri seviyelerde kayıt sürelerinin daha geniş bir dağılım gösterdiğini ve metin uzunluklarının büyük farklılıklar taşıdığını göstermektedir. Özellikle C1 seviyesinde minimum ve maksimum değerler arasındaki fark oldukça büyüktür (62 ile 425 saniye). Buna göre C1 seviyesindeki dinleme metinlerinin uzunluk açısından daha heterojen olduğunu göstermektedir. Genel olarak bu bulgular dinleme metinlerinin kayıt sürelerinin dil

seviyelerine uygun olarak kademeli şekilde artış gösterdiğini; ancak özellikle C1 seviyesinde kayıt sürelerinin oldukça değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

3.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Üçüncü araştırma sorusu, GYTÖS A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerindeki dinleme metninin konuşma hızlarının nasıl bir dağılım gösterdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu soruya yönelik bulgular, her bir seviyedeki dinleme metninin konuşma hızlarına ilişkin betimsel istatistikleri içermektedir.

Tablo 4

Dil Seviyelerine Göre Dinleme Metninin Konuşma Hızları (Saniye Başına Kelime)

	Dinleme Metninin Konuşma Hızlarına Yönelik Veriler				
	A1	A2	B1	B2	C1
Valid	22	20	20	20	19
Missing	0	0	0	0	0
Mode	1.760	1.960	1.180	1.440	1.550
Median	1.760	1.960	1.875	1.790	1.580
Mean	1.557	1.916	1.841	1.827	1.613
Std. Deviation	0.544	0.190	0.232	0.288	0.225
Minimum	0.360	1.500	1.180	1.440	1.240
Maximum	2.290	2.200	2.190	2.460	2.110

Tablo 4, GYTÖS’de yer alan dinleme metninin konuşma hızlarını dil seviyelerine göre göstermektedir. Bulgular, konuşma hızlarının seviyeler arasında farklılaştığını ve belirli bir eğilim sergilediğini ortaya koymaktadır. Ortalama değerleri incelendiğinde, A1 seviyesinde 1.557 SBK olan konuşma hızının, A2 seviyesinde en yüksek değerine ulaşarak 1.916 SBK olduğu, ardından B1 ve B2 seviyelerinde 1.841 ve 1.827 SBK ile göreceli olarak sabit kaldığı, ancak C1 seviyesinde 1.613 SBK’ye düştüğü görülmektedir. Bu durum, A1 seviyesinden A2 seviyesine geçişte bir artış olduğunu, ancak C1 seviyesinde konuşma hızında bir düşüş yaşandığını göstermektedir. Medyan değerleri de benzer bir eğilim sergilemektedir. A1 seviyesinde 1.760 olan medyan konuşma hızı, A2 seviyesinde 1.960’a yükselmekte, ancak C1 seviyesinde 1.580’e kadar düşmektedir. Bu durum, ileri seviyelerdeki metinlerde konuşma hızının azaldığını, muhtemelen daha uzun ve karmaşık cümle yapılarına yer verildiğini göstermektedir. Mod değerleri açısından bakıldığında, A1 seviyesinde en sık karşılaşılan konuşma hızı 1.760 SBK iken, A2 seviyesinde bu değer 1.960 olarak tespit edilmiştir. Ancak B1 seviyesinde mod değerinin 1.180’e düştüğü ve ardından B2 seviyesinde 1.440, C1 seviyesinde ise 1.550 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, B1 seviyesinde konuşma hızında bir düzensizlik olduğunu ve seviyeler ilerledikçe belirli bir standartlaşma eğiliminin gözlenmediğini ortaya koymaktadır. Standart sapma değerleri incelendiğinde, A1 seviyesinde 0.544 olan varyasyonun A2 seviyesinde 0.190’a düşerek konuşma hızlarının daha tutarlı hale geldiği, ancak B1 ve B2 seviyelerinde tekrar arttığı gözlemlenmiştir. C1 seviyesinde ise standart sapma 0.225 ile nispeten daha düşük bir seviyede kalmıştır. Bu durum, A2 seviyesinde konuşma hızlarının daha dengeli bir dağılım sergilediğini, ancak özellikle B1 ve B2 seviyelerinde konuşma hızında farklılıkların arttığını göstermektedir. Minimum ve maksimum değerler arasındaki farklar incelendiğinde, konuşma hızındaki en düşük değer 0.360 SBK ile A1 seviyesinde, en yüksek değer ise 2.460 SBK ile B2 seviyesinde

gözlemlenmiştir. C1 seviyesinde ise minimum 1.240 SBK ve maksimum 2.110 SBK olarak kaydedilmiştir. Bu durum, C1 seviyesindeki dinleme metinlerinin konuşma hızlarının daha dar bir aralıkta dağıldığını ve hız açısından nispeten dengeli olduğunu göstermektedir. Genel olarak, bu bulgular A1'den A2'ye geçişte konuşma hızında artış olduğunu, ancak daha ileri seviyelerde konuşma hızında bir düşüş yaşandığını ve C1 seviyesinde konuşma hızlarının daha dengeli bir dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle C1 seviyesinde hızın azalması, bu seviyedeki metinlerin daha akademik ve karmaşık bir yapıya sahip olabileceğine işaret etmektedir.

3.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Dördüncü araştırma sorusu, GYTÖS A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerindeki dinleme metinlerinin konuşma hızlarının nasıl bir dağılım gösterdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu soruya yönelik bulgular, her bir seviyedeki dinleme metinlerinin konuşma hızlarına ilişkin betimsel istatistikleri ve normallik testi (Shapiro-Wilk) sonuçlarını içermektedir. Tablo 5, bu istatistikleri (mod, medyan, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler) ve normallik testi p-değerlerini seviyeler bazında sunarak, metinlerin konuşma hızı açısından nasıl bir dağılım sergilediğini ve verilerin normal dağılıma uygunluğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 5

Verilere Ait Normallik Testi

Shapiro-Wilk Testi Sonuçları					
	A1	A2	B1	B2	C1
Valid	22	20	20	20	19
Missing	0	0	0	0	0
Mode	1.760	1.960	1.180	1.440	1.550
Median	1.760	1.960	1.875	1.790	1.580
Mean	1.557	1.916	1.841	1.827	1.613
Std. Deviation	0.544	0.190	0.232	0.288	0.225
Minimum	0.360	1.500	1.180	1.440	1.240
Maximum	2.290	2.200	2.190	2.460	2.110

Tablo 5 incelendiğinde Shapiro-Wilk testi sonuçlarının tüm seviyelerde $p > 0.05$ olduğundan, verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri, A2 seviyesinde konuşma hızlarının en tutarlı (0.190), A1 seviyesinde ise en değişken (0.544) olduğunu göstermektedir. Gruplar arası varyansın eşit olup olmadığını belirlemek için Levene Testi uygulanmıştır. Tablo 6'da Levene Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6

Levene Testi

F	df1	df2	p
10.298	4.000	96.000	< ,001

Tablo 6, gruplar arası varyansların eşit olup olmadığını değerlendirmek amacıyla Levene testi uygulanmış ve varyansların eşit olmadığı belirlenmiştir ($F(4, 96) = 10.298, p < ,001$). Bu nedenle, parametrik varyans analizi yerine Welch ANOVA testi kullanılmıştır. Welch ANOVA test sonuçları Tablo 7'de sunulmaktadır.

Tablo 7
Dil Seviyelerine Göre Konuşma Hızı Farklılıklarına Yönelik Welch ANOVA Testi Sonuçları

Homogeneity Correction	Cases	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p	η^2	95% CI for η^2		95% CI for η^2_p		
								Lower	Upper	Lower	Upper	
Welch	Level	2.008	4.000	0.502	6.17	<,001	0.162	0.028	0.276	0.162	0.028	0.276
	Residuals	10.419	47.585	0.219								

Tablo 7, Welch ANOVA sonuçları, saniye başına kelime değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(4, 47.585) = 6.177, p < ,001$). Etki büyüklüğünü değerlendirmek amacıyla hesaplanan eta-kare ($\eta^2 = 0.162$) değeri, Cohen (2013) ölçütlerine göre orta düzeyde bir etki büyüklüğüne işaret etmektedir. %95 güven aralıkları incelendiğinde, η^2 değerinin 0.028 ile 0.276 arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgular, incelenen değişken açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. Ancak, hangi gruplar arasındaki farkların anlamlı olduğunu belirlemek için Games-Howell post hoc testi uygulanmıştır. Tablo 8’de Games-Howell post hoc test sonuçları yer almaktadır.

Tablo 8
Games-Howell Post Hoc Test Sonuçları

Comparison	Mean Difference	SE	t	df	ptukey
A1 - A2	-0.359	0.124	-2.902	26.505	0.053
A1 - B1	-0.284	0.127	-2.232	28.950	0.197
A1 - B2	-0.270	0.133	-2.032	32.520	0.274
A1 - C1	-0.056	0.127	-0.440	28.783	0.992
A2 - B1	0.075	0.067	1.117	36.613	0.796
A2 - B2	0.089	0.077	1.153	32.946	0.778
A2 - C1	0.303	0.067	4.531	35.367	< .001
B1 - B2	0.014	0.083	0.169	36.346	1.000
B1 - C1	0.228	0.073	3.117	36.985	0.027
B2 - C1	0.214	0.082	2.593	35.670	0.093

Tablo 8, Games-Howell post hoc testinin sonuçlarını göstermektedir. Games-Howell testi, gruplar arasındaki varyansların eşit olmadığı durumlarda (heterojen varyans) ve grup büyüklüklerinin farklı olduğu durumlarda kullanılan bir post hoc analiz yöntemidir. Bu test, çoklu karşılaştırmalarda istatistiksel anlamlılığı kontrol eder. Games-Howell post hoc testi sonuçlarına göre, gruplar arasındaki karşılaştırmalar incelendiğinde, A2 - C1 (Ortalama Fark = 0.303, $p < ,001$) ve B1 - C1 (Ortalama Fark = 0.228, $p = ,027$) karşılaştırmalarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, A2 ile C1 ve B1 ile C1 grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Diğer tüm karşılaştırmalarda (A1 - A2, A1 - B1, A1 - B2, A1 - C1, A2 - B1, A2 - B2, B1 - B2, B2 - C1) ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > ,05$).

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, GYTÖS dinleme metinlerinin kelime sayıları, kayıt süreleri ve konuşma hızları gibi özelliklerinin dil seviyelerine göre nasıl değiştiği incelenmiştir. Elde edilen bulgular, dinleme metinlerinin hem kelime sayısı hem de kayıt süresi açısından seviyeler ilerledikçe kademeli olarak arttığını ortaya koymaktadır. Özellikle A1 seviyesinden C1 seviyesine doğru ortalama kelime sayısının 50.68'den 233.74'e, kayıt süresinin ise 33.14 saniyeden 144.68 saniyeye yükseldiği görülmüştür. Bu artış, metinlerin dil seviyesi yükseldikçe daha uzun ve karmaşık hâle geldiğini göstermektedir. Ancak özellikle C1 seviyesinde hem kelime sayısı hem de kayıt süresi açısından büyük bir varyasyon gözlemlenmiştir. Bu durum, ileri seviyelerdeki metinlerin daha heterojen bir yapıya sahip olduğunu düşündürmektedir.

Konuşma hızı analizleri, başlangıç seviyelerinde (A1 ve A2) daha düşük ve tutarlı bir hızın tercih edildiğini ancak orta ve ileri seviyelerde (B2 ve C1) konuşma hızının arttığını ve daha değişken bir yapı sergilediğini göstermiştir. Bu bulgular, dil öğrenenlerin seviyeleri ilerledikçe daha hızlı ve karmaşık metinlere maruz bırakıldığını ancak özellikle C1 seviyesindeki metinlerin hız ve uzunluk açısından daha dengeli bir şekilde tasarlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Games-Howell post hoc testi sonuçları, gruplar arasındaki farklılıkların daha detaylı bir şekilde incelenmesini sağlamıştır. Özellikle A2 - C1 ve B1 - C1 karşılaştırmalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, bu gruplar arasında belirgin bir fark olduğunu göstermektedir. Diğer karşılaştırmalarda ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç grupların büyük ölçüde benzer özellikler sergilediğini düşündürmektedir.

Genel olarak bu çalışmanın bulguları, GYTÖS dinleme metinlerinin dil seviyelerine uygun bir şekilde kademeli olarak ilerlediğini, ancak özellikle ileri seviyelerde (C1) metin uzunlukları ve kayıt süreleri açısından daha tutarlı bir yapıya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu bulgular, dil öğretim materyallerinin tasarımında seviyeler arası geçişlerin daha dengeli ve öğrenci ihtiyaçlarına uygun şekilde planlanması gerektiğine işaret etmektedir. Ayrıca, ileri seviyelerdeki metinlerin içerik ve süre açısından daha homojen hâle getirilmesi, öğrencilerin dil becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Bununla birlikte araştırmada ortaya çıkan bir bulgu da konuşma hızlarının yalnızca dil seviyelerine göre değil muhtemelen metin içeriklerine bağlı olarak değişkenlik göstermesidir. Özellikle C1 düzeyinde ortalama konuşma hızının beklenenden düşük olması (1.613 SBK), bu seviyede sunulan metinlerin daha uzun ancak daha yavaş bir tempo ile seslendirildiğini göstermektedir. Bu durum, ileri düzeydeki öğrencilerin gerçek yaşamdaki konuşma temposuna yeterince maruz kalamama ihtimalini gündeme getirmektedir. Ayrıca metin uzunluğu ve kayıt süresi artarken konuşma hızında tutarlı bir artış gözlenmemesi, materyal geliştiricilerin bu değişkeni sistematik biçimde ele almadıklarına işaret edebilir. Bu bağlamda söz konusu çalışma, konuşma hızının öğretim materyallerinde pedagojik bir tasarım ölçütü olarak değerlendirilmesi ve dil seviyelerine uygun biçimde yapılandırılması gerektiğine dair işaretler sunmaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, dinleme metinlerinin dil seviyelerine uygun olarak kademeli bir şekilde ilerlediğini, ancak özellikle ileri seviyelerde (C1) metin uzunlukları ve kayıt süreleri açısından daha tutarlı bir yapıya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu bulgu, mevcut öğretim setlerinin içerik tasarımında seviye temelli bir yapı benimsendiğini ancak dil seviyesi ilerledikçe bu yapının pedagojik olarak tutarlılığını yitirebildiğini göstermektedir. Dil öğretim materyallerinde seviyeler arası geçişlerin dengeli olması, öğrencilerin dinleme becerilerini sürdürülebilir şekilde geliştirmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, özellikle ileri düzey metinlerin içerik ve süre açısından daha homojen bir yapıya sahip olması, öğrencilerin akademik ve profesyonel bağlamlarda etkili dinleme stratejileri geliştirmelerine katkı sağlayabilir.

Kayıt süresi ve kelime sayısı bakımından gözlemlenen artış, dil edinim sürecinde öğrencilerin bilişsel kapasitesine uygun olarak sunulan sözel girdinin aşamalı biçimde çeşitlendiğini ve zenginleştiğini göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında, GYTÖS'ün genel olarak Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni düzeylerine uygun biçimde yapılandırıldığı söylenebilir. Fakat C1 seviyesinde gözlenen yüksek varyasyon, bu seviyedeki metinlerin öğretimsel amaca hizmet etme noktasında eşgüdümlü ve planlı bir yapıdan uzak olduğunu düşündürmektedir. Bu bulgu, ileri düzey metinlerin geliştirilmesinde süre, yoğunluk ve işlenebilirlik açısından daha standart bir yapının gerekliliğine işaret etmektedir.

Konuşma hızı bağlamında değerlendirildiğinde A2 seviyesinde beklenenin üzerinde bir artış gözlenmiş, C1 seviyesinde ise konuşma hızının düşmesi dikkat çekici bulunmuştur. Bu sonuç, dinleme metinlerinde konuşma hızının yalnızca dil seviyesiyle değil aynı zamanda metnin içerik yoğunluğu, sözdizimsel karmaşıklık ve hedeflenen iletişim türüyle de ilişkili olarak belirlendiğini düşündürmektedir. Ancak bu farklılığın pedagojik bir gerekçeye mi dayandığı yoksa materyal geliştirme sürecindeki plansızlıktan mı kaynaklandığı net değildir. C1 seviyesinde konuşma hızının düşmesi bir yandan metinlerin daha akademik, resmî ve sözdizimsel olarak karmaşık hâle geldiğini gösterse de öte yandan gerçek yaşam koşullarındaki dil kullanımına uyumlu olmayan bir yapaylığa da işaret edebilir.

Dinleme becerilerinin gelişiminde konuşma hızının etkisi önceki araştırmalarla da desteklenmektedir. Blau (1990), öğrencilerin doğal konuşma hızına yakın girdilere maruz bırakılmalarının anlamlandırma becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, C1 seviyesi konuşma hızının düşük olması öğrencilerin ileri düzey dinleme stratejilerini geliştirmeleri önünde bir engel teşkil edebilir. Ayrıca bu çalışma ile İltar (2021) gibi önceki araştırmalar arasında paralellik olduğu görülmektedir. Nitekim İltar (2021), GYTÖS dinleme metinlerinin dakika başına kelime sayısı bakımından YİTÖS'e göre ortalama %37 daha hızlı olduğu tespit edilmiştir. Her iki çalışmada konuşma hızının seviyelere göre sistematik bir biçimde dağıtılmadığı bulgusu ön plana çıkmaktadır. Bu sonuç, mevcut öğretim materyallerinde konuşma hızının yeterince planlanmamış bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bulgular, dinleme materyallerinin seviyeler arası tutarlılıkla düzenlenmesinin ve konuşma hızının öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak kademeli biçimde artırılmasının önemini ortaya koymaktadır. Özellikle ileri seviyelerde öğrencilerin dinleme stratejilerini

geliştirebilmeleri için metin uzunluğu, konuşma hızı ve içerik açısından daha dengeli materyaller sunulmalıdır. Bu kapsamda, Türkçe öğretim materyallerinin geliştirilmesi sürecinde dinleme metinlerinin dil seviyelerine uygun şekilde planlanması, öğrencilerin dil yeterliliklerini daha etkili bir şekilde artırmalarına katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak bu çalışma, GYTÖS dinleme metinlerinin dil seviyelerine uygun olarak kademeli bir şekilde ilerlediğini ancak özellikle ileri seviyelerde daha tutarlı ve öğrenci odaklı bir yapıya ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, Türkçe öğretim materyallerinin geliştirilmesine yönelik önemli çıkarımlar sunmakta ve dinleme becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılması için materyal tasarımında dikkate alınması gereken hususlara ışık tutmaktadır. Gelecekte yapılacak çalışmaların, farklı Türkçe öğretim setleriyle genişletilmesi ve daha kapsamlı veri analizleriyle desteklenmesi, bu alandaki araştırmalara katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada GYTÖS dinleme metinlerinin konuşma hızları bütün dil seviyelerini kapsayacak şekilde ele alınmıştır. Aşağıda, bulgulara dayalı olarak geliştirilen somut, uygulanabilir ve hedef odaklı bazı öneriler sıralanmaktadır:

- Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan dinleme metinlerinin konuşma hızları, öğrenci seviyelerine göre kademeli olarak artırılmalı ve bu artış sözlü girdinin anlaşılabilirliğini bozmayacak şekilde planlanmalıdır. Özellikle ileri seviyelerde konuşma hızlarında gözlemlenen düşüş ve metinlerin uzunluğu dikkate alınarak dinleme materyalleri daha tutarlı bir konuşma hızı ile yeniden planlanmalıdır.
- Öğreticiler özellikle ileri düzey dinleme metinlerini kullanırken metnin konuşma hızını öğrenci profiline göre ayarlabilecek esneklikte alternatif ses dosyaları veya dijital platformlar üzerinden farklı hız seçenekleri sunulmalıdır. Audacity gibi ücretsiz yazılımlar kullanılarak ses dosyaları üzerinde hız ayarlaması yapılabilir. İleri düzeydeki dinleme materyallerinin ders içi kullanımında öğrencilerin dinleme stratejilerini bilinçli bir şekilde kullanmalarını destekleyecek ön bilgilendirme etkinliklerine yer verilmelidir. Çünkü metin uzunluğu ve hızındaki düzensizlikler, öğrencilerin anlama süreçlerini zorlaştırabilir.
- Diğer yaygın Türkçe öğretim setlerindeki dinleme metinleri incelenerek setler arası konuşma hızları karşılaştırılabilir. Karşılaştırmalarda saniye, dakika başına düşen kelime sayıları ölçüt alınabileceği gibi saniye veya kelime başına düşen hece sayıları da ölçüt alınabilir. Dinlediğini anlama başarısı ile konuşma hızı arasındaki nedensel ilişkiyi test eden deneysel çalışmalar farklı dil seviyelerindeki öğrenci gruplarıyla yürütülebilir. Ayrıca dil seviyeleri açısından ideal konuşma hızının belirlenebilmesine yönelik çalışmalar hem dinleme eğitimine hem de dinleme becerisinin geliştirilmesine yönelik materyal geliştirmeye önemli katkılar sağlayabilir.

Kaynakça

- Blau, E. K. (1990). The effect of syntax, speed, and pauses on listening comprehension. *TESOL quarterly*, 24(4), 746-753. <https://doi.org/10.2307/3587129>
- Cha, K.-W. (2000). A study of impediments in listening to English news broadcasts. *English Teaching*, 55(1), 201-225.
- Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2. bs). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203771587>
- Gazi Üniversitesi TÖMER (2013). Yabancılar için Türkçe A1 temel düzey.
- Griffiths, R. (1991). Language classroom speech rates: A descriptive study. *Tesol Quarterly*, 25(1), 189-194. <https://doi.org/10.2307/3587050>
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Akademik.
- İltar, L. (2021). Speech rate of listening texts in the coursebooks used in teaching Turkish as a foreign language. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(14), 1658-1689. <https://doi.org/10.35826/ijoecc.465>
- Jensen, E. D., & Vinther, T. (2003). Exact Repetition as Input Enhancement in Second Language Acquisition. *Language Learning*, 53(3), 373-428. <https://doi.org/10.1111/1467-9922.00230>
- Korkmaz, C. B. (2019a). Metin sınıflandırması bağlamında yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinleri. *Türkiyat Mecmuası*, 29(1), 93-126. <https://doi.org/10.14527/9786050370256.05>
- Korkmaz, C. B. (2019b). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin kelime sayıları. *International Journal of Language Academy*, 7(27), 261-278. <https://doi.org/10.18033/ijla.4098>
- Kurt, M., & Temur, N. (Eds.). (2013). *Yabancılar için Türkçe A1 (temel düzey) ders kitabı*. Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Kurt, M., & Temur, N. (Eds.). (2013). *Yabancılar için Türkçe A2 (temel düzey) ders kitabı*. Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Kurt, M., & Temur, N. (Eds.). (2013). *Yabancılar için Türkçe B1 (orta düzey) ders kitabı*. Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Kurt, M., & Temur, N. (Eds.). (2013). *Yabancılar için Türkçe B2 (orta düzey) ders kitabı*. Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Kurt, M., & Temur, N. (Eds.). (2013). *Yabancılar için Türkçe C1 (ileri düzey) ders kitabı*. Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Krashen, S. D., Terrell, T. D., Ehrman, M. E., & Herzog, M. (1984). A theoretical basis for teaching the receptive skills. *Foreign Language Annals*, 17(4), 261. <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.1984.tb03226.x>

- McBride, K. (2011). The effect of rate of speech and distributed practice on the development of listening comprehension. *Computer Assisted Language Learning*, 24(2), 131-154. <https://doi.org/10.1080/09588221.2010.528777>
- Min-Jeong Jung. (2015). The effect of speech rate on Korean EFL learners' performance on the TEPS listening test [Thesis]. <https://s-space.snu.ac.kr/handle/10371/127513> adresinden 02 Şubat 2025 tarihinde erişildi.
- Pimsleur, P., Hancock, C., & Furey, P. (1977). Speech rate and listening comprehension. M. Burt, H. Dulary, & M. Finocchiaro (Eds.), In *Viewpoints on English as a second language*. Regents.
- Rubin, J. (1994). A review of second language listening comprehension research. *The Modern Language Journal*, 78(2), 199-221. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1994.tb02034.x>
- Taşer, S. (2000). *Konuşma eğitimi*. Papirüs Yayınları.
- Tüm, G. (2016). Yabancılara Türkçe ders kitaplarındaki dinleme etkinliklerinin Avrupa Ortak Başvuru Metnine uygunluğu üzerine bir çalışma. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 4(2), 125-142. <https://doi.org/10.18298/ijlet.603>
- Vandergrift, L. (2007) Recent developments in second and foreign language listening comprehension research. *Language Teaching*, 40(3), 191-210. <https://doi.org/10.1017/S0261444807004338>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zhao, Y. (1997). The effects of listeners' control of speech rate on second language comprehension. *Applied linguistics*, 18(1), 49-68. <https://doi.org/10.1093/applin/18.1.49>

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %100

Çıkar Çatışması Beyanı:

Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Araştırma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Extended Abstract

This study presents a detailed analysis of the speech rates in the listening texts of the Gazi TÖMER Turkish Language Teaching Set (GYTÖS) for Foreigners, covering levels A1 to C1. The aim is to determine how the speech rate, expressed as words per second (WPS), changes across levels and whether these differences are statistically significant. By focusing on the quantitative features of the listening texts -word counts, recording durations, and calculated speech rates- the research offers empirical evidence on the structuring of listening materials in Turkish language teaching.

A total of 101 listening texts were examined: A1 (22 texts), A2 (20), B1 (20), B2 (20), and C1 (19). All original audio recordings were transcribed manually. Word counts followed a consistent protocol: each word was counted as one unit, compound words as single units, abbreviations and numbers as one unit each, and interjections and address forms were included. Recording durations were measured in seconds using Audacity, and each measurement was verified twice. Speech rates were calculated by dividing total words by duration in seconds.

Descriptive statistics were used to present the distribution of word counts, durations, and speech rates. The Shapiro–Wilk test showed normal distribution for all levels, but Levene’s test indicated unequal variances ($F(4,96) = 10.298, p < .001$). Therefore, Welch ANOVA was used to compare mean speech rates. Games–Howell post hoc tests were applied to identify significant differences between levels.

Findings showed a steady increase in both word counts and durations from A1 to C1. The mean number of words rose from 50.68 (A1) to 233.74 (C1), while average duration increased from 33.14 seconds (A1) to 144.68 seconds (C1). However, variation also grew at higher levels, particularly at C1, where word counts ranged from 77 to 691 and durations from 62 to 425 seconds. Speech rate patterns did not match the upward trend of word counts and durations. The mean WPS was 1.557 at A1, increased to its highest level at A2 (1.916), then decreased slightly at B1 (1.841) and B2 (1.827), before dropping more sharply at C1 (1.613). Median and mode values reflected similar patterns. The standard deviation for WPS was highest at A1 (0.544) and lowest at A2 (0.190). Welch ANOVA results showed significant differences in speech rate across levels ($F(4,47.585) = 6.17, p < .001$), with a medium effect size ($\eta^2 = 0.162$). Games–Howell comparisons revealed significant differences between A2 and C1 (mean difference = 0.303, $p < .001$) and between B1 and C1 (mean difference = 0.228, $p = .027$). No significant differences were found between A1 and other levels or between B2 and C1.

These results indicate several key points. First, the increase in word count and duration suggests that the listening materials were generally structured to become longer as levels progressed. Second, speech rate did not increase consistently, with the highest value at A2 and a notable drop at C1. This suggests that factors such as content or thematic design, rather than level progression alone, may have influenced pacing. Third, high variation in C1 texts points to a lack of uniformity in advanced-level listening materials.

Pedagogically, the slower speech rate at C1, despite longer and more complex content, may limit learners' exposure to natural speaking tempos, making adaptation to real-life listening situations more difficult. The findings also suggest that speech rate has not been systematically addressed as a design variable in the development of these materials. Instead, it appears to have been shaped indirectly by the characteristics of individual texts. Considering the known impact of speech rate on comprehension, incorporating it deliberately into material design could better align input with learners' needs.

While this study establishes benchmarks for WPS, word counts, and durations at each GYTÖS level, its scope is limited to a single textbook series. Therefore, the findings cannot be generalized without further research. Moreover, the study focuses exclusively on quantitative measures, leaving qualitative aspects such as lexical variety, repetition rate, grammatical complexity, and prosody unexamined.

Future research should include comparative analyses of other Turkish teaching sets, cross-series benchmarking, and experimental studies on the relationship between speech rate and listening comprehension. Longitudinal studies could also explore how gradual exposure to different speech rates affects learners' ability to handle authentic spoken Turkish.

In conclusion, this study provides the first full-level quantitative analysis of speech rates in the GYTÖS listening texts. While input length and duration increase appropriately with level, speech rate progression is inconsistent, with a slowdown at C1 and significant differences between this level and certain intermediate levels. These findings highlight the need to treat speech rate as a deliberate component of material design. By offering empirical benchmarks and identifying inconsistencies, the research contributes valuable data for material developers, educators, and researchers aiming to improve listening instruction in teaching Turkish as a foreign language.